

Wyrok z dnia 19 maja 1998 r.

II UKN 54/98

Sprawy o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadków pozostających w związku ze służbą wojskową nie podlegają rozpoznaniu na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego ale na podstawie przepisów odrębnych.

Przewodniczący SSN: Maria Mańkowska (sprawozdawca), Sędziowie SN: Andrzej Kijowski, Stefania Szymańska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 maja 1998 r. sprawy z wniosku Wojciecha P. przeciwko Wojewódzkiemu Sztabowi Wojskowemu w S. o jednorazowe odszkodowanie, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 5 listopada 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 18 listopada 1996 r. Wojewódzki Sztab Wojskowy w S. odmówił wnioskodawcy Wojciechowi P. przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku zaistniałego w dniu 27 lipca 1962 r. podczas odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie oddalił odwołanie wnioskodawcy i ustalił, że wnioskodawca w dniu 10 października 1961 r. powołany został do odbycia zasadniczej służby wojskowej. Po wstępnym przeszkoleniu w U., jako „motorzysta”, wcielony został do jednostki wojskowej w M. W dniu 27 lipca 1962 r. doznał uszkodzenia ciała w wyniku pobicia na terenie jednostki wojskowej. W następstwie doznanych obrażeń została mu zmieniona kategoria stanu zdrowia z grupy „A” na „C” i został zwolniony z odbywania służby wojskowej.

W roku 1965 wnioskodawca otrzymał na podstawie ugody pozasądowej od Dowództwa Marynarki Wojennej odszkodowanie z tytułu wypadku. W 1991 r. został zaliczony do II grupy inwalidów z powodu przebytego zawału serca, dusznicy i cukrzycy. Wcześniej nie miał ustalonego inwalidztwa III grupy i nie pobierał renty inwalidkiej. Dokonując oceny ustalonego stanu faktycznego Sąd Wojewódzki wywiódł, że stosownie do art.17 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz.U. Nr 53, poz.342), świadczenie pieniężne przewidziane w ustawie przysługuje poszkodowanemu tylko wówczas, gdy wypadek zaistniał po dniu 1 stycznia 1973 r. Wnioskodawca nie spełniał też warunków do uzyskania odszkodowania przy zastosowania przepisów wcześniej obowiązującej ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych, albowiem w następstwie doznanych obrażeń nie został zaliczony do jednej z grup inwalidów. Ponadto Sąd Wojewódzki podniósł, że roszczenie wnioskodawcy z upływem lat 10 od wypadku przedawniło się z mocy art.118 i 442 KC.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 5 listopada 1997 r. oddalił apelację wnioskodawcy, żądającego zadośćuczynienia w wysokości 15.000 zł. Art.29a ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych, który ma zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, przewidywał możliwość przyznania odszkodowania z tytułu wypadku tylko w sytuacji, gdy poszkodowany w następstwie obrażeń wypadkowych zaliczony został do II grupy inwalidów. Natomiast wnioskodawca stał się od 6 lipca 1994 r. inwalidą II grupy z innych przyczyn, bo z ogólnego stanu zdrowia. Sąd Apelacyjny podzielił również stanowisko Sądu Wojewódzkiego w sprawie zastosowania przepisów prawa cywilnego w kwestii przedawnienia roszczenia.

Data powstania szkody - 27 lipca 1962 r. i zawarcie ugody pozasądowej w 1965 r. wskazują, że zgłoszenie przez wnioskodawcę przedmiotowego roszczenia w dniu 13 listopada 1996 r. narusza termin określony w art.118 KC.

Powyższy wyrok powód zaskarżył kasacją, zarzucając naruszenie art.444 §1 i 2 oraz art.445 §1 KC i wniósł o uchylenie wyroków obu instancji z przekazaniem sprawy Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie jest zasadna. Sprawy o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadków powstających w związku ze służbą wojskową nie podlegają rozpoznaniu na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego ale na podstawie odrębnych przepisów. Trafnie przyjęły Sądy obu instancji, że wypadek wnioskodawcy, któremu uległ w służbie wojskowej w dniu 27 lipca 1962 r., może być oceniony jedynie na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych (Dz.U. Nr 36, poz.164 ze zm.), natomiast w rozpoznawanej sprawie nie mają zastosowania przepisy prawa cywilnego: art.444 §1 i 2 i art.445 §1 KC.

Ponieważ jednak w dniu 28 lipca 1965 r. zawarta została między stronami pozasądowa ugoda, przyznająca wnioskodawcy odszkodowanie na zasadach prawa cywilnego, to roszczenie o podwyższenie tego odszkodowania podlegałoby przedawnieniu najpóźniej z upływem 10 lat zgodnie z art.118 i 442 §2 KC.

Roszczenia zgłoszone przez wnioskodawcę w 1996 roku słusznie uznały Sądy orzekające w niniejszej sprawie za przedawnione.

Z tych wszystkich względów i na podstawie art.393¹² KPC Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

=====